

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkisevci, 1926. január 31.

Broj 5. Szám.

Bôg i národ.

Dokecs szi szirmaski národ v mrzloj hízi more premislávati gde vzeme pêneze tó leto za vñdže dácse, gde, kak preszkrbi za szvojo familljo oblêko i krüh, tečasz sze vu pretoploj, od elegancije lescsécsi szalonov méhki fotelaj tüdi od toga premislávajo, tóda veszelo i nê z-vcaganoszti pripravljajo, odmerjavajo za bôgi národ proracsune, kelko da naj plácsamo dácse v tom tekôcsem leti. Financsni odbor parlamenta odmerjava zneszke poedini ministerszki reszortov, tóda tê nê kak szam národ z nevôle premislávanyom, nego tê delajo i lúcsajo, broje z veszélöv bohemi-jov, z szmehom, pa tüdi i tó z-nase dácse plácsanimi dnevnicami.

Financsni odbor pripravla büdžet, državni proracsun. Kelkokrát i od kelki sztráni sze je naglásalo sparanye, redukcia vödávanya, ali kelko sze lêko zvé od dela financsnoga odbora, pri potrdjavanyi velki racsunov, sze tó nigdi nemre na pamet vzéti, da bi sze sparanye v isztini tüdi i v prakszi vpelalo. Jesztejo bár nisterni sztávki, gde sze sparanye rêszan vpela, tó pa rávno tam, gde bi sze sparati nikak nebi szmelo i pri sterom je znôvics szirmaski národ prizadeti. Poglednimo szamo tó edno i mo oszvedcseni.

Vojaskoga minisztersztva proracsun je z stiri deszetimi procentami znízani, nameszto trimilijardov oszemsztojezero dinárov je tak potrdjeni na dvê milijardi stirisztostirdeszétsét milionov. Ka naj niksi rázlocsek jeszte med mérnim in bojnszskim vrêmenom, je znízanye szoldacszi vödávany ze dugo potrebno, tó je faktum. Csi szo natekko znízali, tó szo dobro vcsínoli, szamo ka szo v bo'znom meszti zacsnoli. Náimre reducérano je vödávanya tisztisztávek, ki sze tícse szoldacske oblêke i hráne. Kak vídimo je nigdi nê znízani stand szoldacszi je, nego pri doszedásnyoj velikoszti armáde scséjjo naednok prisparati stiri deszet procentov vödávanya, ka pa je gvúsno ka nê država, nego szirmaski szoldák more notri prisparati z zelôdcom i z bo'znov oblêkov. Ár pa szoldacszi z-národa sztoji, je szamorazmeto, ka národa vecsína more pretrpeti tüdi i tó.

Kak vszepovszédi, tñdi i prinasz je szoldacszi nê z oblêkov i ne z hránov tak priszkrblena, kak bi tó potrebno bilô. Zató je nikak ne nameszto escse i znôva pri tom sparati, nego sparati bi trbelo tam, naj sze nenaktüpje municija, nego i escse bole zníza armada. Tó bi bila ta pravicsna redukcia. Tó bi nikak nê skôdilo prestimanyi države, naszprôtno, ali razcsészani i lacsen szoldák je ja nê na postenyé državnomi vládanyi.

Ta nájbole csákana redukcia, reducéranye minisztersztev, stera bi pa zaisztino lépo sumo prisparala državi, tisztó pa zaman csákamo, nê je prisla. Csi szamoga miniszterszkoga predszednika z-

vünrédni i zavüpní fond je na edno milijono i sztôjezero dinárov potrdjeni, te szi lêko racsunamo kelko bi znásalo sparanye, csi bi edno stiri-pét minisztersztev reducéráli. Visja oblásztna funkcija bi nikak nebi trpêla skode, ali na vödávanyi za lúdszki blagor bi sze pa doszta vcsínolo. Edna i tisztá sztrocka pa je na dvôje, na dvá minisztra raztálana tak, ka edem szkoro kâ dela nema. Csi bi sze tó vsze nebi z-politicsnim poglédom delalo, nego v blagor lúdsztva, — za bo'zo volo — kelko bi sze prisparalo na državnóm vödávanyi, stero prenosziti vsze je obszoven te — bôgi národ.

no tó naglásao, ka sze naj vszáká národa manjsina vcsí vu soláj po szvojem materszkom jeziki, ergo bi valalo moglo tó za pograncsne vögre tüdi. Ali szte csteli kaj vu „Népujsági“ ka bi pohválo tê recsí Rádiča? Ne, ne pa zató, ár je on mocsen naszprôtnik klerikalizma, tüdi i v Prêkmurji. Mi ga tüdi nemô hválili, ár csákamo prvlé dokáze, ali tê list pa toga gôvora niti omêno nê. Rávno tó valá za „Novine“ i ka vecs, tê pa obednim razlôziti scsé za-kaj morejo biti prôti Rádiči. Morejo bidti prôti — píse nadale tê list-ob-prvim kak szlovenci, obdrügim pa kak katolicsáni. Tó bi bilo vrédi, szamo pí-tati moremo, je li horvatska nê tak Jugoszlávija, kak Szlovenija? Szporázum je zdaj nê tak dober kak je büo za csasza opozicijszkoga bloka, gda szo klerikácsi i radičovci szküpnô nasztôpili? Ali je vadlúvanye v politiko valon, gda sze právi ka morejo proti bidti Rádiči kak katolicsáni. Csi szamo kak katolicsáni morejo klerikalci prôti bidti Rádiči, rávnotak morejo bidti evangelicsani prôti klerikalcom, csi ze — kak sze z-toga razmi — tê nê národni interess, nego vero zasztópajo. Brezi vszáké zalitve píati scsémo szamo tó ka právijo k vsze tomi tisztí evangelicsani, kí szo vôtume na klerikálce dáli.

Uj választásokat fognak elrendelni Romániában.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint Károly trónörökös lemondása maga után vonja a Bratianu-kormány bukását. Hír szerint Bratianu Vintilla Londonba utazott, hogy rábírija Titulescu londoni román követet, hogy vállalja el egy választási kormány-

alakítását és vezesse a vilasztásokat a liberalispárt szellemében.

A lemondásról elterjedt híreket megerősíti Konstantinescu földmívelési miniszter nyilatkozata, amely szerint a kormány még csak a választójogi javaslatot és a bélyegtörvényt hozza tető alá, azután le fog mondani.

Briand februárban találkozik Stresemannal.

A Journal közli, hogy Briand miniszterelnök a közeljövôben találkozni fog Stresemann német külügyminiszterrel. A lap szerint ezt az összeövetelt már régóta tervezik, hogy megbeszélhessék a locarnói konferencia nyomán keletkezett új helyzetet, de elôbb a francia kormányválság akadályozta a kon-

ferenciát, majd a német birodalmi kormány újjalakulása, most azonban, hogy a válság elmúlt, minden valószínűség szerint február második felében létrejön a találkozás Briand és Stresemann között.

A Briand—Stresemann-találkozás a francia külpolitika fontos esemény lesz.

Különös emberfajta a Kalañari-sivatagon.

Az az Amerikai tudományos expedició, mely a Kalañari-sivatagot át meg átkutatta, Kaoko Feldbe érkezett és hírül adja, hogy a busman néptörzsnek egy eddig ismeretlen fajtát sikerült fölfedeznie, egy törpe fajtát, amely sem testalkatra nézve, sem szellemileg nem

tekinthető embernek. Ezek a busman törpék olyan alacsony fokon állanak, hogy növényi gyökerekkel és rovarok petéivel táplálkoznak.

Az amerikai tudományos körök nagy érdeklôdéssel várják az expedició kimerítő jelentését.

Je vsze mogôcse?!

Ali vszigidár more ednoj ali drüggoj partáji prôti krícsati? Sto sze nema bojati nyé prôtimôcsi, jo je dobro tudi pohváli, csi kaj dobroga csni za národ. Na ja, ali tó rávno za toga vzroka volo nemrejo vcsíniti vu szlú'zbo drüge partáje posztávlene novine, ki morejo vszigidár sinfati ovo, csirávno ka kaj dobroga vcsíni. Tak delajo „Novine“, csirávno ka sze za kméts-

koga zasztópniika imenüjejo, pa dönok sinfajo edno ali drügo partájo daszi kaj vcsíni za kmétski interess. Rávno tisztó dela v D. Lendavi szhájjôcsi klerikálszki list „Népujság“. Zdá ze ali je tó vrédi ali nê, mámo pravico obszôditi tákse delo ali nê, poglednimo.

Nedávno je krícsao „Népujság“, ka pograncsne vogrské obszine, nemajo vu szvoji soláj vogrské vucsitelov. Rádič denésnyi vucsényá miniszter pa je vu szvojem vecskrátnóm gôvori ráv-

Dopisz. — Dôbili szmo nôvoga gerenta, vídimo nôva dela. Tüdi lampasi bôgse szvétijo, gda od Černjaviča idemo, tak hitro neszpádnemo v grabo. Pítamo pa szamo edno od g. gerenta, od steroga známo ka sze vu doszti országaj i várasaj vozijo, ali szo gde v drügi mesztáj tüdi vidli ogracseke na szredini várasa na „Hauptplatz“ ali je tó szamo v M. Szoboti prislo v módo?! Csi szamo tü, te szmo mi ze dalecs napré od ovi! —

Vendar csi sze pa tó za kakso lepoto miszti, te szmo mi ze lepsi plôt vidli v Szatahovci pri Láposovom Náceki. Pa drevje tam tüdi bole na réd naszajeno, tü pa edno bole pijano sztoj kak drügo.

Csi je pa váras tó za haszkov volo dao z-árende, ali odao, (escse nevêmo kak tó delo sztoji), te szmo ze rêszan vu velki nevoláj, ka nász rávnocs szamo tó tá dati má resiti z-krize, gledalo várasa. Csi je ze tó edina resítev, te bi mi vecs plácsali szamo ednók od satorov, szenyá pa na leto szedemkrát mámo i bi tak váras vecs dohôdkov meo. Znáno nam je pa, ka szmo tó tádáli, delati je váras níká nê dao, pa dönok 30%-ov obszinszki doklád moremo plácsávati i víno za volo obszinszkoga vértívanya 5 koron dragse piti. Pa vsze tó dönok nê zadoszta za varasko hízno vödávanye?

Zató zdá ze od nôvoga g. gerenta tüdi i tó pricsákamo, da nam tó obszinszko lást gori oszlobodi (te „Hauptplatz“), steri je od nigda nász vszê büo, naj nebôde tak zagrajeni kak kakszi szálas v „hizlaldi“, — naj mí nase blágo na szenye tüdi lêko vöszkladémo, nê szamo edem, ár mí tüdi porcijo plácsamo. G. gerent delajte za vsze nász, te mo Vam zahváli, naci pa nê!

Dácsoplácsniki obszine M. S.

Mit mondott Radics?

Irta: PREK-MORICZ.

Az SHS. Királyság közoktatás ügyének ez idei őre nemrég Suboticán nagy beszédet mondott, melynek hangja az ország minden zugába elhallatszott. Beszédében tulnyomóan a nemzetiségekkel foglalkozott, ígért sok mindenféle jót, ennél fogva magától értetődik, hogy amíg szavai néhol örömet okoznak, más irányban épen az ellenkező hatást váltják ki.

Mai napság, a közoktatásügyi miniszter ajkairól ily kijelentést hallani, hogy: „Az elemi oktatásnak az anyanyelven kell történnie!"; majd hogy: „A tanító apostol legyen, nem komeszár!" — ritkaság. Ezek nem mindennapi szövegek. Nem is lesz tehát csuda, hogy mivel ezeket egy miniszter mondja, sokaknál megdöbbenést fognak okozni. Ilyesmit más valaki nem igen merne volna mondani, de nem is mondhatott volna, mert bizony-bizony betörött volna érte a feje, ha máshol nem, Prekmurjében bizonyosan. — Pedig Radics beszédének fentebb hivatkozott két mondata Prekmurje tanügyi helyzetére több alakban is vonatkoztatható.

Ezidőszerint Prekmurjében az elemi oktatásnak épen azon fundamentális kérdése nincsen kellőleg megoldva, hogy tudniillik a tanítás anyanyelven történjék. Itt fordulnak elő olyan visszáis állapotok, hogy vagy a tanító nem érti tanulóinak a nyelvét, vagy megfordítva.

Már most, nem kell nagy szaktudás ahhoz, hogy belássa valaki azt, hogy az érintkezési nyelv nem tudásából minő fonák helyzetek állhatnak elő.

Az emberek között bizalmas szeretetteljes érintkezés a mindennapi életben a szükséges nyelvtudás nélkül el nem képzelhető. Az apostolnak tehát, — legyen az a pap nagy a tanító vagy bárki más, aki a néppel hivatásánál

fogva naponta érintkezik, — tudnia kell a reá bizottak nyelvét. Mert azt valóban nem kívánhatja, senki sem, hogy egy falu máról holnapra megtanuljon egy nyelvet, mert új papot vagy tanítót kapott.

Nálunk Prekmurjében akár hány iskolánál az a helyzet, hogy a magyar tanulók nem értik az új tanítójukat, mert az tiszta szlovén. Segítségül adnak a gyermek kezébe szlovén könyvet, amiket szintén nem ért, de ha magyar könyve van, azt meg a tanító nem érti. — Így aztán gyönyörűen kinlódik a tanítás az egész áven át, s mondjuk, esetleg a gyerek megtanul valamit szlovénul, úgy ahogy, de az állam nyelvet mégsem fogja tudni. — Mert azzal, hogy szlovénul megtanult valamit, ugyan még nem sokra ment.

Hét ilyen tannyelvű iskolában milyen lehet most a disciplina? A gyerek örül, ha nem kell iskolába mennie, viszont a tanítónak teher a tanítás. — A szülők pedig, akik ma napság elég kulturával rendelkeznek ahhoz, hogy ezt a helyzetet bírálják tudják, inkább az iskola és a tanító ellen vannak, mint mellette. — Tagadhatatlan, hogy más a helyzet ott, ahol a régi tanító megmaradt és ahol anyanyelvet tudó tanító van. Mennyire más ott a viszony a szülők és tanító, meg a tanító és a tanulók között. Tessék csak megnézni, mert ez nem frázis! Itt már meg van a kölcsönös bizalom s az ebből fakadó szeretetteljes érintkezésnek áldásos eredménye is van.

Az ily tanítótól nem halljuk azt, hogy már itt az ideje, hogy Prekmurjében a magyar tanítás végképpen megszűnjön. Vagy hogy a magyarul beszélő papokat, meg a tanítókat egyszerűen ki kell seperni Prekmurjéből, mert itt

csak ártalmára vannak a kulturának. Az ilyen ember igen rossz apostol s ahelyett hogy eredményt érne el, ő maga fog eltűni működésével együtt a nagy semmibe. Az illetet itt ugyan tudomásul nem veszi senki sem, tartván a közmondást, hogy: „a mely kutya sokat ugat, az nem harap". Az is igaz, hogy ilyen ember aztán itt Prekmurjében valami nagy közmegebecsülésre nem számíthat.

Prekmurje népe tehát örömmel veszi tudomásul a miniszter ide vonatkozó kijelentéseit és azoktól eredményt is vár. Legyenek Prekmurjében olyan tanítók, akik az iskola anyanyelvét bírják, s emellett gondoskodni kell megfelelő tankönyvekről úgy a magyar mint a slovén anyanyelvű iskolák számára, hogy ily módon zavartalanul haladhasson a tanítás. A slovén iskolák tankönyvei talán azon a nyelven lehetnének írva mint az eddig használatos evangéliumos könyvek?? E mellett meg tanítsák kellő óraszámban az állam nyelvet. Isten adta, de emberi jogunknál fogva is követelhetjük, hogy gyermekeink azon a nyelven tanuljanak, amely nyelven a szülők beszélnek. A madár is a saját tudása szerint tanítja dalolni a fiait? Ne erőszakoljon tehát itt senki sem más nyelvet, mert az ilyentől elfordulnak s fáradsága ugyanis hiába való.

Prekmurje népe tehát köszönettel vesszi Radics miniszter ur becsületes ígéreteit s azokat elteszi nem mint tűnő emlékeket, hanem mint olyanokat, amelyek megvalósulására bizton számíthat. Akkor, — majd — Prekmurje is tudni fogja abbéli kötelességét, hogy lerója haláját a becsülettel beváltott ígéretek fejében Radics miniszter urnak.

Végre is, csak jogos kívánalmak teljesítéséről van szó.

VELIKA LOVSKA VESELICA dne 1. febr. 1926.

Fakáts Irszló.

Folytatás.

Pihenést nem ismerő munkássága és tervezetései közben úgy érte őt a világháború kitörése, mint a homokban köröket rajzoló Archimédest a barbár katona. De kötelességérzete vitte oda, ahova a parancs szölt. Mint tart. hadnagy előbb a komáromi utásziskolának lett parancsnoka. Innen ment utóbb maga is a frontra. Nyolc hónapos frontszolgálat után 1916 tavaszán hazajött két heti szabadságra. Ekkor beszéltünk vele utoljára. Amugy is gyenge szervezetét finom idegzetét megörölte a harctér testet lelket emésztő élete, izgalma. Betegen ment vissza a harcvonalba, hogy csakhamar áldozatul essék kötelesség tudásának. A Halicstól északra

fekvő vonalrészén az állásokat vizsgálta s bár lázas állapota miatt bajtársai kórházba akarták szállítani, szokásához híven kiment a drótakadályok elé. Itt érte felső combján a golyó. Viszonylag nem súlyos seb, de szervezete már ezt sem tudta elviselni 1916. szept. 11-en visszaadta lelkét, ezt a gazdag teremtő lelket a Mindenhatónak. Szerető öreg szülei haza hozatták holttestét s a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra életük egyetlen reményét, büszkeségét és aggkoruk támaszát.

Kötelességtudás, nagy akaraterő, egyenes határozott jellem, rendkívül gazdag szakismeret és széles körű általános műveltség vitték előre pályáján. E tulajdonságai teszik érthetővé, hogy fiatal kora dacára, alig néhány évi országházi szolgálat után — bár épen nem kereste a népszerűséget —

kollegáinak egyhangú bizalma őt ültette 1912-ben a csaknem válságban jutott Országgyűlési Alkalmazottak Nyugdíjpótló és Segítő Egyesülete elnöki székébe. Feladatának emberül meg is felelt, két év alatt rendbe hozta az egyesület zilált ügyeit.

Középtermetű, szikár alakja volt. Szőke haj és hegyesre nyírott korszakál, kék szem és magas homlok tették jellegzetessé és emlékezetessé arcát mindazokra, akik őt közelebbről ismerték, becsülni és tisztelni tanulták. (Vége.)

Az ifju . . .

Pataknál ült az ifju
Koszoruját kötözé

A subotici jogi fakultás tanárai rágalmozási pört indítottak Radics ellen.

Radics István közoktatásügyi miniszter, mint ismeretes, Mariborban elmondott beszédében élesen elítélte a subotici jogi fakultás tanárait, azt állítván róluk, hogy nem végzik lelkiismeretesen kötelességüket és a tanítás munkáját teljesen elhanyagolják.

A fakultás tanári kara a miniszter állításait súlyos és igazságtalan sértésnek tekintette és elhatározta, hogy rágalmozás címén pört indít Radics István ellen. A pör megindításával megbíztak egy maribori ügyvédet, aki mint Mariborból jelenik, szombaton a maribori törvényszéken már benyújtotta a feljelentést.

Az érdekes pör kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai és tanügyi körökben egyaránt.

Glászi—Hirek.

— Veliki zupan Mariborszke oblaszti, g. dr. Pirkmajer pride — kak szmo z-dobre vretine informirani — dneva 1.-ga februara v M. Soboto po szluzbenom poszli. Kak szmo zvedli szti bode tudi tao vzeo z-lovszke veszelice.

— Ogen. Dneva 1.-ga jan. vevser ob 7 vori je zgorila oszlca szlamé v v Szebeborci laszt Miholics Matyasa. v vrédnoszti 4000 Din. Csüdna prigoda v Szebeborci, ka vszako leto more tam edem pár oszlce zgoreti!?

— M. Szobotsko ogengaszilno drustvo bode februara 6-ga veszelico obrzalo v vszi presztoraj hotela Dobrai. Veszelice bode prszta pleszna, brez vszakovga drugoga programa, naj tak goszti z mensimi penezami sze veszeli csutijo leko.

— Elekrika v M. Szoboti. Obszinszki odbor je preminoci szeden gyülés meo zavolo podpiszanya pogodbe z Fal-szkov elektrarnov. Obszinszki odbor je szkleno, ka pogodbe ne podpise tak dugo, dokacs druzba nepopuzsti cene, ki ji je dolzila za kilovait.

— Lovszki plesz, ki ga bode obrzala podrznica szlovenszko ga lovszko ga drustva v M. Szoboti dneva 1.-ga februara, bode po doszedasznyom sacyi edna med ti najbogsimi. Zakaj? Poleg toga, ka nebode n'kakse elegancije, sze ne imenuje za elitnoga, donok pa z lovcov prsztoszje v sze vszaki dobro more csutiti, ar je n'ega dosze mao esze nerazglasen i szkriven program tak posztavl ni vkuper, da vszaki vszi z-nyega tao vzeo szamo z dobrim csutom leko ide od tisztec.

S nézte, a szél egy-két rózsát
Mint csap a habok közé.

Mint a habok, elszjetnek
Ifjuságom napjai,
Mint a rózsák, elhervadnak
Szépkorom virágai.

Egy van akiért sóhajtok
Titkos bánataimban.
Hajh, de ez az egy tőlem távol
S tán örökre távol van.

Karjaim felé kitérom,
Jaj, de el nem érhetem,
Fölsírok hozzá, de szívem
Le nem csöndesíthetem.

S. I.

— Kmetijszka družba, podružnica v Szoboti nema szvoje, lasztne magane za szklalanye versztveni potrebsin. Kak je to ze vszakomi znano, je podružnica pogodbo szklenola z trg. eh in Gáspár v M. Szoboti ki bode to lago oddavala i za blágo magazin ala. Kotrige té družbe ze léko dobijo sze umetna gnojila (mútrágyákat) za sprotolésnye i trávnisko gnojényé po nízanoi ceni i dobijo túdi klajeno apó (foszforsavas mész) za poláganye ivni, od steroga rasztjó csonte i priorejo zivini lezése prezivanye, pri mszkoj szúhoj krmi. Túdi nekotrige lko dobijo to blágo, vendar pa za ni elko procentov dragse. Sto scsé kotriga posztáti toga drústva, túdi v toj govini léko prisztópi i tak blágo taki lé dobí. Tomassalak i drúge gnojila to ze v magazini i vszáki dén odpe- ijo léko.

— Szrebrni pénez néga falisoi, razka pa jeszte med nyimi záto ár szo dni v Francuskom, drúgi pa v Belgiji elani.

— Podružnica Slovenskega lovskega ruštva v M. Soboti javlja, da se vrši edni občni zbor dne 1. februárja 1926 ob 16 uri v hotelu Dobray v Murški Soboti z običajnim dnevnim redom. Odbor se voli za nadaljne tri leta. Priakuje se polnoštevilna udeležba vseh članov podružnice, med katere pripadajo na podlagi sklepa S. L. D. vsi v em društvu včlanjeni lovcí iz Dol. lendave, kakor túdi lovcí iz sreza jutomer in Gor. Radgóné. Železniške veze so zelo ugodne posebno z oziroma nato, da se vrši po rednem občnem boru v istih prostorih splošno priljubljena lovska veselica, za katero se razpošljejo v prihodnjih dneh posebna tabila.

— Pozor na zanke. Ker je potekel lovszki csasz za vsze kosmatine, odbor Slovenskega lovskega drústva v Murški Soboti je vopúszto zavolo z bóganye krvi v loviscsaj nepoznánoga livjega lovcá, komi je zapovedano, da do 1. februára t. l. polóvi v zanke vsze one lovcé, kí szo escse né kotrige Szlovenskega lovszkega drústva v Murški Soboti i ji pripela dne 1. februára t. l. ob 7 vóri vecser k-Dobray-i v Murško Soboto, vsze divje lovcé pa púszti na zankaj, je númerira i nyiména prijavi do 1. februára t. l. 7 vóre vecser, tam posztávenim sztrázam. Tomi divjemi lovcí je dovoljeno do toga dnéva loviti po céloom Prékurmurji, v-dolnje-lendavszkem szrezi; ljutomerszkom i v-gornje-radgónszkom-ino poszkrbeti, da tak zbráne lovcé na té dén z-vlákom pripela na pregtéd k Dobray v Murško Soboto, da sze prav lovszki zabávajo. Záto lovcí pozor na zanke! Na szvidenje 1 februára v M. Soboti!

— Velika lovszka veselica v M. Soboti sze bode 1. febr. 1926 obdrzáta ob 7 vóri zvecsér v vszé presztoraj hotela „Dobray“ ino kavarne „Sočić“. Prídejo v kúper tékrát vszi lovcí z-céle nase krajine, pa túdi z-szósztidnoga ljutomerskegokraja prídejo. Prijavili szo sze celó gósztje z-Stajerske ino Kranjske Námen príreditve je, da sze lovcí med szebov szpoznamo, ino ednök posteno lovszko zabávamo, ka znájo pacsz, szamo lovcí napraví. Lovcí prítégnejo v króg szvoje edinsztvene zabáve túdi publiko, kí príde med nyé. Záto bode vszáki, kí príde na to veszelico, náso zadoszta veszeljá i resznicsné ino postene i tak do mácsse zabáve, kak nigdi vecs né. Pricsakúje sze veliko tájlemánye.

— Iz Indije príde na lovszko zabávo v Murško Soboto dne 1. febr. 1926 prorokica, kí bo posztavila szvoj sator ino vszakomi kí bo zelo, povédala nyegovo pretekloszt i nyemi prorokúvala bodócsnoszt Poszebno dnesz, gda zivémo hitro in cslovek nema prevecs csasza, da szí naj premisláva, kak naj zasztávi szvoj sztopáj da nyemi naj bógse ide je velike znamenitoszt, da pozna szvoje bodócsnoszt. Sztem szí prisparamo vnógo trúda i szkrbí ino pomágamo v vázni pitanyaj. Záto naj nihse ne zamúdí príti na lovszko zabávo, csi sto scsé póleg zabáve szpoznati túdi szvoje bodócsnoszt.

— Ecse vnógo drúgi szkrivnosztí sze bô vidlo na lovszki veszelici, stere pa escse za zdâ nescsemo ovadíti. Pozovémo pa lí vszakoga, kí szí zeli reszan práve i neprisziljene zabáve, da príde na to lovszko príreditve v M. Soboto.

— Személyi hí. Dr. Pirkmajer, a maribori kerület főispánja hivatalos körutjában február 1.-én M. Sobotába érkezik. Mint azt autentikus helyről tudjuk, a főispán részt fog venni a szloven vadászegyesület m. szobotai fiókjának február 1.-én a Dobraniál tartandó multságán is.

— Kazaltúz. Január 10.-én M. Szobotai nőegylet multságát majdhogy megnem zavarta egy óriási tüzet jelző hí. Mint most utóbb kitudódott, az egész csak egy „szalmaláng“ volt, de elegendő kárral és veszéllyel. A gyújtogatásból származó tűz elemésztette Miholics Mátyás seborcei gazdálkodó szalmakazalját. A kár 4000 Din. Hogy a közvetlen szomszédságban levő gazdasági épület meg nem gyulladt s a tűz tovább nem terjedt, az csak a kora estének és az ottani tűzoltóság szorgos munkájának köszönhető.

— Jégkár segély. M. Szobota lakossága a nyári jégverésből kifolyólag, mely az őszi közt tett érzékeny kárt, némi segélyben részesült. Kérdés most már az, hogy a jégtől szenvedett falvak lakossága is kap-e valami segélyt?

— Gazdasági iskola Rakicsánban. Mint az már köztudomású, Rakicsánban alsóbb gazdasági iskola kérelmezett és engedélyeztetett. Az erre vonatkozó kérelemnek helyt hagyva, a minisztérium már a szükséges föld területet a kastéllyal együtt, mely iskola épületnek van szánva egy bizottság által már kiharított és kisajátítási eljárás megindult. Ez ellenben a nagybirtok tulajdonosa megfellebbezte a legfelsőbb államtanácsához. Mint jól értesült helyről megtudjuk, ezt a felebezést elutasították, s mihielyst elegendő összeg áll rendelkezésére a minisztériumnak, az iskola meg fog nyílani. Összesen 500 hold szántó és rét és 14 hold szőlőföld lesz az iskola céljára kiharítva.

— A Hodosi önkéntes tűzoltó egyesület évi farsangi multságát folyó hójan. 24 tartotta meg, mely eléggé fényesen sikerült a nagyszámu helybeli és vidéki vendégeinken kívül megjelentek a Salovci és Kiplivniki társ egyesületek. Az egyesület parancsnoksága ugy a Salovci és Kiplivniki egyesületnek valamint a többi résztvevő vendégeinknek és mind azoknak a kik a multság sikerét előmozdították ezuton fejezi ki leghálásabb köszönetét.

— Uj iskola. Nedelice község uj iskolája már teljesen elkészült, csak a késedelmes hatósági felülvizsgálat és átvitel akadályozza, hogy az uj iskola rendeltetésének átadható legyen. — Ez a két tanerős iskola nagy hiányt pótol, mert Nedelice község eddig Turničéhez volt csatolva iskolailag.

— Hamis két dináros nincs. pénzügyminisztérium hivatalosan közli, hogy hamisított két dináros nincs. Az a hírvolt elterjedve, hogy amely kétdinárosnak a számlapján alul a baloldalon nincs három ferde irányu kis vonalka, az hamis. Ez nem áll, mert a különbség a két dinárosok között onnan ered, hogy egy részüket Francia országban, más részüket pedig Belgiumban verték. — Jó tehát a vonalkás és a vonalka nélküli két dináros is. — (Ugyan mennyibe kerülne egy házilag előállított két dináros érme?)

— Telekkönyvi hí. Az uj kataszter készítésével kapcsolatban már hat község részére az uj telekkönyv nyitva van. M. Szobota, Bodonci és Kupsinci községek uj kataszterezése a legrövidebb időn belül kezdetét veszi.

— Gazdasági egyesület már megkapta a különféle műtrágyákat és foszforsavas meszet állat takarmányozásra, melyet az egyesület tagjai bármikor átvehetnek az egyesület megbízottjainak, Čeh és Gáspár m. szobotai kereskedők raktárában, tagsági igazolvány ellenében, melyek rövid időn belül kiosztatnak a tagok közt. Tagul ezen cégnél is be lehet lépni.

— T. vendéglősök felkérének, hogy segédszemélyzetüket minden be és kilépéskor jelentsék be a vendéglős egyesület irodájában. Ha belépés nincsen bejelentve, a szolgálati időt nem fogja hitelesíteni az egyesület, tehát a segédszemélyzet saját érdeke a bejelentés, különben pedig kötelező is a gazdára.

— Hodoson még most is csak fiók posta működik, holott rendes pósthivatal már régen szerveztetett.

— T. előfizetőinket már előre figyelmeztetjük, hogy csekkek lesznek mellékelve lapunkba, melyet ne veszítsék el, hanem negyed évre járó előfizetést legyenek szivessek beküldeni.

— A megmaradt pezsgő, vagy nagy az asszony hatalma. Az ág. ev. nőegylet bálján történt. Az egyik kerek asztalnál több tagu társaság ült. Az éjfélfelé járó bál éjszaka hangulatemelkedésének bizonyítéka volt, hogy a gazdasági válság dacára egyik—másik asztalnál discreten durrogtak Buvier fehérnyaku palasztkjai. Ez a pezsgős hangulat erősen urrá lett a szóban forgó társaság egyik férj tagján is. Ismerve azonban érélyes élete párjának szigorú antialkoholista és takarékosági elveit, nem mert a cselekvés terére lépni mindaddig míg felesége fel nem kerekedett az asztal mellől s a táncterembe nem ment. Abban az indokolt reményben, hogy önagysága huzamosabb ideig fog odabenn mulatni, titokban — hogy míg az asztalnál ülök sem tudták — megrendelt egy üveg pezsgőt. A pincér azonban nem állván a helyzet magaslátán nem nagyon sietett a pukpanyós borral. Így esett azután meg, hogy a táncteremből időelött a helyére visszasiető hölgy s a pincér, kezében Buvier palasztkával egyidőben érkeztek az asztalhoz. A társaság tagjai kérdőleg tekintettek egymásra: ki a bűnös? . . . Pezsgőre szomjazó barátunk kedves oldalbordája különösen szigorú tekintettel hordozta körül gyanusan összevont szemöldökei alól kivillanó szép szeméit s ettől a tekintettől a megijedt férj ártatlan ábrázattal huzta fejét vállai közé és elkezdte a falon lóggó képeket tanulmányozni. A pincér csavart egyet a palasztk dugóján mire a halk pukkanással s kezében maradt poharakba töltögette G. Radgona

habzó nedűjét. Töltött ameddig a palackból tellett s azután dolgvégezetten odább állt az üres üveget az asztal közepére helyezvén. Ott állt a nyolc pohár s tán még ma is ott áll, mert azok akik a rendelésben ártatlanok voltak természetesen nem nyitak hozzá, a kinalásra egyedül hivatott galáns rendelő pedig — lapított mint dinnye a füben. A pezsgő pedig ott melegegett érintetlenül a poharakban . . . A történeti igazság kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a társaság még egy hölgy tagja pislogott szaporábban a pezsgő láttára s így nem lehetetlen, hogy az igazi bűnösnek sikerült odahaza a házi villamokat elkerülni. Ennek a kis esetnek pedig a morálja — amit egyébként temais nélkül is megfogadnak a férjek — hogy csak akkor rendeljenek pezsgőt, ha egyedül mennek a — bálba.

ZAHVÁLA.

Vszem tisztim, kí szo mi bolecsíne pri prilíki mrtelnosztí moje prelúbléne szesztre v kak-sostécs formo potísati sze trúdíli, tempótom ercsém v mojem iméni nájlépszo zahválnosztí.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.

Mindazoknak, kik felejtethetelen jó nővérem ethunyta alkalmasból a temetésen való megjelenésükkel, koszorúkkal és virágokkal mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondom: hálás köszönetet.

M. Sobota 1926 jan. 23.

Eberl Angela

KINO
v Murški Soboti.

V NEDELJO 31. januára
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

SOTONA
u službi grofice.

drama u 4 činova.

KUČA SABLASTI
šala u 2 činova.

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din.,
spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Vsáki práznik, nedelo, četvrtki in soboto koncert. Svira ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap ugyszintén szombaton és csütörtökön koncert. Játszik BARANYA.

VELIKA Meolic NAGY-KAVARNA KÁVÉHÁZ

Z-haja vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 150 Din reklame 1— mali oglaszi 070 Din. i dāvdk. Pri vecskrat popušt.

Rökopiszi, kls ze ne szhránijo i ne vrnéjo sze poslajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Mörzska Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. — Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldön 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ c ként: szöveggözt és nyilttér 150, ren 1—, apróhirdetés 070 Din és az illet Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS

Állatorvos magánygyakorlatának dijszabásáról.

Irta: NEMES állatorvos, M. Sobotán.

A gondos gazdák egy része felkért, ismertessem az állatok gyógykezelésének díjazását. E kérdésnek annyival is inkább igyekszem eleget tenni, mert érthető okokból sejtelmük sincsen az egyes műtétek beosztásáról, a könnyű, a nehezebb is a legnehezebb műtétekről. Az állatorvos könnyen gyanúsítva van azzal, hogy sokat számít.

Jugoszláviában a díjak szabályrendeletileg korlátozva nincsenek, azért a szomszédos Magyarország m. kir. állatorvosainak dijszabását közlöm, amely annyival is inkább alkalmazható bármely más országban, mert a díjak arany koronában vannak megállapítva. E szabályrendelet az elmúlt éven jelent meg, tehát egészen új.

Az állatorvosi tudománynak az utóbbi évtizedek alatt történt rohamos fejlődése következtében az állatorvosi gyakorlatban számos olyan új orvoslási eljárás honosodott meg, amely a m. kir. állatorvosi dijszabásba felvéve még nincsen és amelynek dijszabása még nincs meg megállapítva, másrészt az említett dijszabásban felsorolt orvoslási eljárások jelentékeny részére vonatkozólag az annak idején (1901-ben) megszabott díjtételek ma már nem mutatkoznak megfelelőeknek azért a régi rendeletek mind megszüntet és csak az alantirt dijszabás a legmegfelelőbb. Megjegyzem ezen díjak hivatalnok állatorvosokra érvényesek, akik egyébként is fizetve lesznek. Magánállatorvosok nem kötelesek ehhez alkalmazkodni.

1 §. I. A látogatás (vizsgálat, rendelés, tanácsadás) díjai. 1. Az állatorvos lakásán, amennyiben a lakás viszonyai a vizsgálatot itt megengedik: a) egy beteg állat megvizsgálása, állatorvosi rendeléssel vagy anélkül farang; b) egyszerű tanácsadás szóbeli vagy írásbeli kérésre 1 K. 2.) Az állatorvos lakásán kívül, illetőleg az állattulajdonosnál: a) egy állat megvizsgálása, állatorvosi rendeléssel vagy anélkül 2 K; b) több állat megvizsgálása esetén az elsőt követő minden további állat megvizsgálása 1 K. c) ménes, csorda, csürhe, nyáj, stb. meg szemlélése 6 K. 3.) Az állatorvosnak a lakásától 2 kilométernél nagyobb távolságban tett látogatása esetén utazási költségekre is igénye van. És pedig: a) lakóhelyének külterületén a bérkocsidíjra, a lakóhelyének külterületén a kilométer pénzzel egyenlő fuvarpénzre. Ez idő szerint minden kilométer 6 Din. nálunk (6 oda és 6 vissza). Vasúttal megtett ut után a II. osztályu vasuti jegy árára, továbbá értékes vagy na-

gyobb terjedelmű műszerek vagy utazó bunda vitele esetén, valamint, ha a vasuti állomás az állat tartási helyétől illetőleg az állatorvos lakásától 2 km.-nél távolabb esik bérkocsidíjra. Megfelelő fuvarnak természetben való szolgáltatása esetén fuvardíj nem számítható fel. 4.) Ha az indulás és visszaérkezés időtartama egy óránál hosszabb időt vesz igénybe, minden megkezdett óráért 1 K. óradíj (várakozási díj) jár. Az állatorvos, ha egy útjában több tulajdonosnál tesz látogatást, utazási költségeit és óradíját csak egyszer számíthatja fel, a látogatási díj külön számíthatik. 5.) Ha a betegség természete szerint vagy a tulajdonos kívánságára az állatorvos hosszabb ideig tartozkodik a beteg mellett minden megkezdett óráért 1 K. várakozási díj jár. 6. Éjjel (nyáron: ápr. 1. — szept. 30-ig esti 8 reg. 5 óráig, télen: okt. 1. — márc 31-ig esti 6 órától reg. 7 óráig) a várakozási, — az óra — és látogatási díjak kétszerese jár.

II. Műtétek (operációk) díjai: A műtétekért a látogatási-, utazási-, óradíjakon és önköltségeken (gyógyszerek, kötszerek, sterilizálás, stb.) kívül a következő díjak számíthatók fel:

A.) Sebészeti műtétek a) Egy mozzanatban végezhető egyszerű műtétek, amelyek pld. a vérbocsátás, punctiók diagnosztikai célból scarificatio, a test felületén előforduló tályog vagy vérdagamat megnyitása, begymetszés, bendő vagy bélcsapolás, tojás eltávolítása, stb. a nagy állatoknál (ló szarvasmarha, ha 1/2 éven felüliek) 3 K, a kis állatoknál 2 K, b) könnyű műtétek: friss sebek ellátása, kisebb sebvarrás, légszömetszés, ellenynyítás készítése, ficamok helyreigazítása, farokcsonkítás, fülcsonkítás a szarátokon végrehajtott műtétek, mellkás- vagy hascsapolás, tőgykátérezés, gyomor szandázása, gyomor- és bélmosás, idegen test eltávolítása a torokból, szabad köldöksérv lekötése, fogreszelés, fogváltásolat álló lovon, merevkötés felhelyezése, klisterozás, idegen test eltávolítása a szemből, vizeletcsapolás, stb. nagy állatoknál 5 K., kis állatoknál 3 K. c) nehéz és hosszabb időt igénylő, bár könnyebb műtétek: nagyobb sebek ellátása és egyesítése, inhüvelycsapolása, idegen test eltávolítása a nyelőcsőből, húgycsömetszés, bendőmetszés, foghuzás kis állatoknál, patákon az irháig hatoló műtét, hüvely éragy végbél visszahelyezése nagy állatoknál, szabad lágyéksérv műtétele, daganatok eltávolítása könnyen hozzáférhető helyről, stb. nagy állatnál 8 K., kis állatnál 5 K. d.) hosszabb időt és különös gyakorlottságot, valamint költséges műszerkészletet igénylő műtétek, amennyiben ilyenek végzésére az állatorvos vállalkozik, trepanálás égetés, egy oldali ondóznorsípóly műtéte, sérv műtéte (kivéve a szabad sérvet), pataporo eltávolítása, nyírrák műtéte, rejtet heréjú állatok

herélése, hasüveg feltárásával végzett műtétek, kanca porc kimetszése, hör-gösség operálása, légzacskó káthéterezése, légzacskó felmetszése, foghuzás lovakon, szarvasmarhán, hólyagmetszés hólyagkö műtét, végbélsípóly műtéte, hólyag vagy himvesző nagy méh vagy végbél csonkítása, szarucsap műtéte, marsípóly radikális operálása, inmet-szés, idegmetszés, pajzsmirigy ettávoli-tása, stb. szabad egyezkedés tárgya (átszámítva az 1901 évi díj-zabásból 40 K. körüli).

A műtét utáni utókezelésért, csak látogatási-, utazási- és óradíjak számíthatók fel.

B. Herélés és petefészek irtás a.) Mén herélése 10 K. b) csikó herélése 6 K., c) bika herélése 4 K., d) borjú herélése 1 K., e) kos vagy kan herélése 1 K., f) kutya, macska vagy házinyul herélése 1 K., g) tehén petefészekének irtása (avariotomia) 10 K., h) sertés miskarolása (avariotomia) 1—10 drb.-ig drb.-kint 4 K., 10 drb-on felül 100 drb.-ig drb-onként 2 K., 100 drbon felül levő állatoként, drb.-ként 1 K., ezen felül utazási, látogatási és óradíjak is.

C. Szülészeti műtétek. a.) Vem-hességi és meddősegi vizsgálat 1—10 drb.-ig drb.-ként nagy állatoknál 4 K, kis állatoknál 2 K., 10 drbon fetüli állatokért drb.-ként 2 K., illetőleg 1 K. b) a szülőutnak műtéttel való elzárása 4 K., ill. 2 K., c) a rendes ellésnél való segédkezés, méhmosás és petefészek masszálása, nem rothadó magzatburkok eltávolítása 5 K, ill. 3 K; d) segédkezés egyszerű rendellenesség miatt nehéz ellésnél, mesterséges elvételtetés, rothadó magzatburkok eltávolítása, az előesett méh visszahelyezése 8 K, ill. 5 K. e) segédkezés komplikált rendellenesség miatti nehézellésnél, esetleg a magzat feldarabolásával 12—40 K., ill. 10 K. a látogatási, utazási és óradíjkon felül. (folyt. köv.)

SPORT. NOGOMET.

POZIV.

Vsem članom-igralcem S. K. Mura in vsem onim, dosedaj nečlanom, ki bi hoteli igrati nogomet. V soboto dne 30 januarja 1926 vrši se sestanek vseh igrancev pa tudi onih, ki se hočejo v tekočem letu prijaviti kot igranci v zadnji sobi kavarne Meolic ob 8 uri zvečer. Na tem sestanku se pogovorimo o perečih poslih nogometne sekcije, traaningih itd. Pridite vsi ki se zanimate za nogomet.

Načelnik

FELHÍVÁS.

az S. K. Mura valamennyi tagjának, valamint mindazoknak, akik eddig még nem tagjai az együletnek,

de a labdarugás játékon szándékoznak résztvenni.

F. évi január hó 30 án este órákor Murska Sobotába a Meol féle kávéház hátulsó termében gyűl tartatik a tagok és azon egyének lentében a kik a játékon részt aknának venni. Ezen a gyűlésen megbeszélés tárgya lesz a labdarugo szak szok égető ügye, a jövő idényre fi fiak összeállítás és a labdarugo szak szok szabályainak megállapítása. Jöjjenek valamennyien, a kil a labdarugás játék érdekli.

Elnök.

Tržtvo. Kereskedelen

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: jan. 29.	
100 kg. Psenica—Buza	Din. 300—3
» » 'Zito—Rozs	» 212—2
» » Ovesz—Zab	» 180
» » Kukorica	» 150
» » Proszó—Köles	» 215
» » Hajdina	» 260
» » Szénő—Széna	» 72
» » Graj—Bab csres.	» 300
» » zmésan—vegyes bab	» 200
» » Krumpli	» 75
» » Len.sz.—Lenmag	» 500
» » Det. sz.—Lóherm.	» 20

BENKO: jan. 29.	
1 kg.	III. II. I. pri
Bikóv. } Bika	7-50 8- 8-50 9
Telice } Ősző	7-50 8- 8-50 9
Krave } Tehén	2- 3- 4
Teoci } Borjú	8- 9
Szvinýe—Seriés	14- 16
Mászt l-a—Zsirl-a.	28- 35
Zmócsaj—Vaj	80
Spé—Szalona	— 25
Belice—Tojás 1 drb.	1

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D. 66
100 Kor. Budapest	= » 0.6
1 Schil. Becs	= » 7
1 Kor. Praga	= » 167
1 lira	= » 227
Zürichben 100 Din	= 9.17 st

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok lapujdonságok nagy választékban állandóan raktáron. Gyászkalap rendelésre 24 ora alatt elkésznek. Mindenemü kalap alakítás elvállaltatnak. Filz kalapok 1 Din.-től, bársony kalapok 1 Din.-től kezdve kaphatok. Ugyott nagy választék kötények, risnyák, mindenemü kötött gyermekek és felnötek részé pipere és rövid áru czikek nagy választékban a legolcsobb napi ár

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blág M. SOBOTA (Berger-féle há

Szolid Pontos k
árak! szolgálás